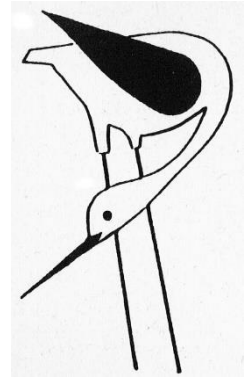

Nieuwsbrief Vogelwerkgroep De Steltkluut, december 2020

Dankzij mooie bijdragen in woord en beeld van diverse werkgroepleden is het weer gelukt een mooie nieuwsbrief voor jullie samen te stellen. Elkaar in levenden lijve ontmoeten is momenteel weliswaar wat lastig, zeker in groter verband, maar zo krijgen we toch een beeld van waar iedereen zoal mee bezig is deze winter. We wensen jullie allemaal een vogelrijk, gezond en gelukkig nieuw jaar toe.

In deze tijd van het jaar: Kleine Zwanen

Door Afke van Dijkhuizen

Hebben jullie dat ook, van die vogelsoorten waar je extra blij van wordt als je ze weer ziet? Al een paar weken speur ik in de polders of ik ze zie, maar helaas Vorig jaar waren ze zo dichtbij. In de Koegorspolder bij Terneuzen was van december tot in januari een groep van maximaal 48 Kleine Zwanen te bewonderen.

Net nu ik, sinds een tijdje, een klik met deze mooie vogels heb, lees ik dat er steeds minder zijn en dat ze ook steeds korter zijn in Nederland zijn. Maar weinig tijd om van hun aanwezigheid te genieten dus. Want in januari vertrekken ze al weer richting Duitsland of Denemarken. Alleen bij stevig winterweer in meer oostelijk gelegen landen blijven ze langer of komen ze zelfs even terug uit Duitsland, zo werd aan de hand van halsbanden vastgesteld in 2013.

Foto: Bert van Broekhoven 2013

Wat info op een rijtje:

- Halverwege de jaren 90 was de totale populatie Kleine Zwanen in NW Europa op z'n hoogtepunt met bijna 30.000 Kleine Zwanen na een groei vanaf de jaren 70.
- Hierna begonnen de aantallen af te nemen naar ong. 18.000 in 2010 en na een klein herstel in 2015 naar 20.000.
- Sinds halverwege de jaren 80 wordt de populatie Kleine Zwanen gevolgd door de "Swan Specialist Group". Zij coördineert de onderstaande tellingen.
- In december 2020 is de 5-jaarlijkse telling gehouden om de populatiegrootte vast te stellen. Tellingen vinden plaats in de landen gelegen aan de trekroute. Estland, Letland, Polen, Duitsland, Denemarken, Nederland, Engeland, België en Frankrijk. Resultaten zijn nog niet bekend.
- Jaarlijks wordt in deze landen het aantal aanwezige jongen in de groepen overwinterende Kleine Zwanen geteld, aan de hand hiervan kan het broedsucces worden bepaald.
- Het gemiddelde broedsucces is 9.1 % in de laatste 10 jaar, en vorige winter waren er slechts 6.6% jongen. Terwijl het aantal vogels dat sterft op 15-23% ligt. Dit is de een cijfermatige verklaring waardoor de populatiegrootte afneemt.
- In december 2019 werd in Polen een grote telinspanning verricht op de belangrijkste winterlocaties, er werden 1280 Kleine Zwanen geteld. Het toenemende aantal in Polen gaat samen met een verschuiving naar het oosten in de verspreiding van Kleine Zwanen. De warmere winters maken het makkelijker voor de vogels om daar te blijven.
- Tijdens de Midwintertelling Ganzen en Zwanen januari 2020 zijn er in Nederland 3000 Kleine Zwanen geteld (voorlopig cijfer) tegenover een gemiddelde in de 5 jaar ervoor van 5200.

Hoe zit het bij ons in de buurt ?

Uit een reeks van waarnemingen van Henk Castelijns blijkt dat het aantal Kleine Zwanen dat de Braakman als slaappleats gebruikt terugloopt van 470 in 2011 , naar 138 in 2015, 115 in 2017 en 42 in januari 2020.

Kleine Zwanen op de Braakman 2014. Foto: Bert van Broekhoven

Andere plaatsen waar je regelmatig Kleine zwanen kunt zien zijn op Schouwen Duiveland (bij Zonnemaire en Oosterland), in de omgeving van het Markiezaat (Zuid Beveland) en in West Zeeuws Vlaanderen (bij Aardenburg) worden regelmatig waarnemingen gemeld.

Eten en Slapen

Ook hier vind een verschuiving plaats, foerageerden Kleine Zwanen voorheen vaak op oogstresten van bieten en aardappels nu is dat meer op maisresten en maisstoppels. Door de latere aankomsten zijn minder bietenresten beschikbaar omdat ze al ondergeploegd zijn. Doordat mais vooral op de zandgronden in het oosten van Nederland wordt verbouwd verschuiven ook de winterlocaties meer naar het oosten van Nederland. Behalve oogstresten eten Kleine Zwanen ook gras. Nog altijd zijn de Randmeren favoriet, hier wordt volop gegeten van fonteinkruiden. Slapen doen Kleine Zwanen op het water in grotere groepen.

Ik ben weer even blij, bij een 3^e bezoek aan de Braakman zag ik 24 Kleine Zwanen. Deze week nog maar een keer gaan kijken voor ze weer weg zijn....

Met dank aan Bert van Broekhoven voor de mooie foto's en Henk Castelijns voor de info.

Bronnen:

Nieuwsbrief Swan Specialist Group december 2020, Sovon Nieuws 33-4 December2020, Sovon rapport 2020/01 Watervogels in NLD 2017/2018. Kleine Zwaan, p84-85 Sovon Vogelonderzoek Nederland 2018, Vogelatlas van Nederland.

Slaapplaatsstellingen van Aalscholvers en Grote en Kleine Zilverreigers

Door: Marian Sponselee

Hoe leuk is het niet om tijdens de wintermaanden in de late namiddag of juist voor dag en dauw te kijken hoeveel Aalscholvers en Zilverreigers naar de slaapplaatsen komen. Vaak slapen ze in de buurt van elkaar in bomen bij het water, maar soms ook op de grond of in het riet. Ook zie je vaak andere soorten zoals Piepers, Lepelaars, Kraaien, Eenden en Steltlopers of Kiekendieven, die daar in de buurt slapen en die neem je dan tegelijk mee. Zo wordt een telling nooit saai. Op de ene plaats is het handig om in de late middag te beginnen, omdat je goed zicht hebt op de aanvliegroutes. Andere plaatsen benader je het best 's morgens heel vroeg omdat ze niet goed te overzien zijn en je de vogels uiteraard niet wilt verstoren.

Als het nog echt helemaal donker is (rond midwinter om 7 uur) ga je het terrein in. Het duurt even voor je ogen aan het donker gewend zijn, maar dan lukt dat best goed. Op één van onze telplaatsen staan we tussen 2 slaapplaatsen in. Aan de ene kant hoor je de Aalscholvers tegen elkaar 'knorren'. Aan de andere kant babbelen de Grote Zilverreigers met verbazend zachte geluidjes tegen elkaar.

Er is altijd wel een heel vroege Aalscholver die al op pad wil. Heeft hij niet zo goed geslapen, heeft hij honger of is het gewoon een ochtendbeest? Hij vertrekt in ieder geval al als je nog maar amper iets tegen de achtergrond kunt zien. Na een paar minuten is hij terug om rondjes te vliegen rond de slaapbomen. Vaak landt hij na enkele minuten terug in een boom en begint luid anderen aan te moedigen om ook mee te gaan. Dit herhaalt zich ettelijke malen, maar helaas is het nog te donker om te zien of het steeds dezelfde Aalscholver is. Een half uur hierna vliegen meerdere vogels rondjes rond de slaapbomen, die dan plots toch met zijn allen een bepaalde richting opgaan. Soms zien we ze niet meer terug, maar net zo vaak komen ze binnen 15 minuten weer terug in de bomen. In de bomen zitten de vogels uitgebreid hun verenkleed te poetsen, maar na zonsopkomst vertrekken ze massaal alle richtingen uit. Enkelen, de langslapers, blijven zitten poetsen of slapen, maar vertrekken binnen 10 minuten ook.

Heel anders gaat het er aan toe bij de Zilverreigers. Ook die zitten uitgebreid hun veren te poetsen voor ze vertrekken, maar ze gaan meestal alleen op pad. Een enkele keer zie je ze in kleine groepjes vertrekken. Zij zijn al weg voordat de grote groep Aalscholvers vertrekt

Rond midwinter zitten de eerste Aalscholvers al om half 4 in de bomen. Mooi op tijd om een avondtelling te starten. Ze zijn dan bij goed licht nog vrij eenvoudig te tellen. Vanaf dan komen ze steeds individueel aan op de slaapplaats. Er zijn duidelijk minder goede en betere plaatsen om te zitten, want bij aankomst jagen ze elkaar vaak van een zitplek omdat de aankomende vogel daar wil zitten. Er is duidelijk een rangorde, want dit blijft duren tot de meeste vogels er zijn. De laatste kiezen een plekje dat nog over is en dan wordt er zelden nog eentje van z'n plaats verjaagd.

De Kleine Zilverreigers verzamelen vaak eerst in een boom in de buurt voordat ze naar de echte slaapplaats gaan. Ze komen een voor een bij die voorverzamelplaats aan om daarna gezamenlijk naar de slaapplaats te vliegen. Ook Koereigers komen gezamenlijk aan op de slaapplaats. Zij blijven de hele dag bij elkaar in de buurt, dus dat is vrij logisch. De Grote Zilverreigers komen meestal op een weiland in de buurt al samen, waar ze zo lang mogelijk doorgaan met foerageren. Meestal komen ze dus ook samen aan in de slaapboom. Daar zitten ze na aankomst eerst nog een hele tijd tegen elkaar te babbelen.

De tellingen voor Sovon zijn in oktober, december en februari, maar tussendoor tellen kan natuurlijk ook altijd. Wil je een keer mee: geef gerust een seintje, dan gaan we een keer samen op pad. Sovon organiseert ook slaaptellingen van Ganzen en Zwanen (16/1 – 31/1), Wulpen (30/1 – 14/2) en Scholekster, Kempmaan en Grutto (27/3 – 11/4). Doordat deze soorten in groepen slapen geeft een slaapplaatstelling een heel goede indicatie van de aanwezige aantallen. Er zijn nog 80 soorten vogels

die in groepen slapen. Hiervoor worden geen tellingen georganiseerd, maar alle gegevens zijn welkom.

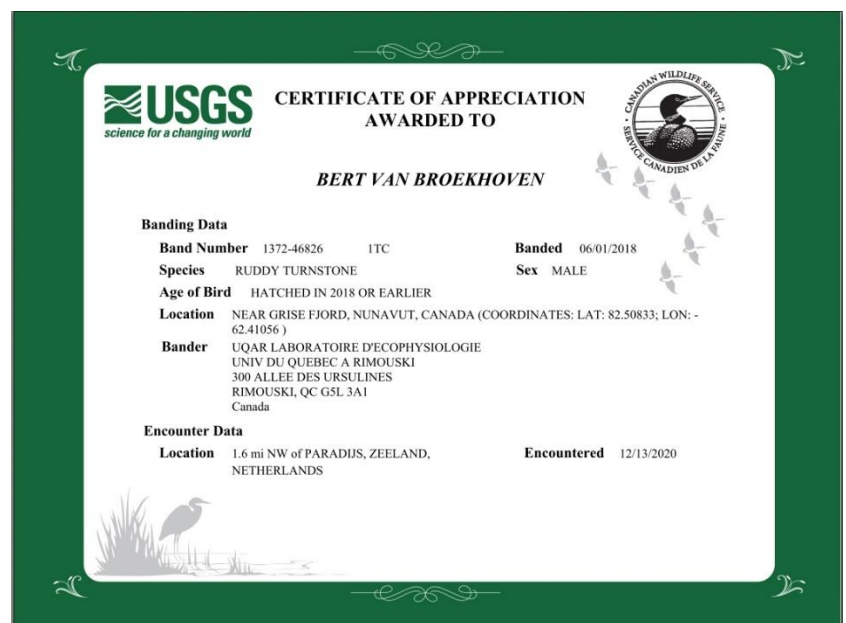
De winterpopulatie Aalscholvers is sinds de jaren 70 vertienvoudigd. De toename komt door de toegenomen broedpopulatie in Nederland, (helaas geen in Oost-Zeeuws-Vlaanderen) en in het Oostzeegebied en Noord-Duitsland, waarvan een aantal hier komt overwinteren. Het is trouwens een misverstand dat Aalscholvers concurrenten zouden zijn van vissers. Dit blijkt uit onderzoek door Mennobart van Eerden. Door veertig jaar braakballen uit te pluizen blijkt dat ze kleine vis als grondel en pos eten. [Lees er hier meer over.](#)

Sinds de eeuwwisseling zien we in de winter steeds meer Grote Zilverreigers. De slaaptellingen leveren een behoorlijk hoger aantal op dan tellingen overdag. Ook al zijn ze groot en opvallend wit worden ze kennelijk toch nog vaak over het hoofd gezien, bijvoorbeeld doordat ze in sloten staan. In een goed muizenjaar zien we er veel meer dan in jaren waarin er minder muizen zijn. Op een veld waar veel muizen zitten, zie je ze vaak in grote aantallen, maar zodra er minder muizen zijn, zitten ze meer verspreid. Slapen doen ze binnen 15 km vanaf hun foerageerplaats. Ook zie je vaak voorverzamelen op velden in de buurt van de slaapplaats. Als het kouder wordt, trekken ze verder naar het zuiden. Door het aflezen van ringen weten we dat de Grote Zilverreigers die hier overwinteren uit Frankrijk, Hongarije, Letland, Polen en Wit-Rusland komen.

Kleine Zilverreigers zijn hier het hele jaar te zien met een flinke dip in het voorjaar en de vroege zomer. In het verleden waren er broedkolonies in de Braakman van 1999 tot 2019 met als topjaar 2007 met 40 broedparen en van 2008 t/m 2012 bij het groot eiland met max 3 broedparen (gegevens Henk Castelijns) maar helaas nu niet meer. Ook bij Borssele is de broedkolonie verdwenen. Daar zijn tot 2016 de jongen voorzien van witte kleurringen met code, dus opletten en melden aub. De meeste Kleine Zilverreigers die we hier in de winter zien komen uit het zuiden van Europa, waar het beter gaat nu ze niet meer bejaagd mogen worden voor de veren.

Geringde Steenloper bij de Zandplaat nabij Paulinaschor

Bert van Broekhoven fotografeerde op 13 december een groep steenlopers en zag dat er een geringd exemplaar tussen zat. De vogel bleek in 2018 in Canada te zijn geringd. Rare dwaling zou je denken, maar niet heel ongewoon gezien de trekroutes. Steenlopers en ook Drieteenstrandlopers trekken vanuit die regio via IJsland en de Britse eilanden naar Europa om te overwinteren. Bert heeft de vogel teruggemeld en kreeg voor zijn moeite een prachtig certificaat als blijk van waardering.

Margaretha

Telpost Margarethapolder, waar sinds 2007 wordt geteld, kon dit jaar een leuke mijlpaal noteren. Voor het eerst zijn hier in een jaar tijd maar liefst meer dan 150.000 trekvogels geteld.

Er waren in 2020 twee nieuwe soorten te bewonderen, allebei in het najaar. Om te beginnen was er een bijzonder vroege, solitaire Strandleeuwerik die zich op 26 september een van de strekdammen liet zien. Dan nog een opvallende verschijning, in dit geval ook in letterlijke zin, was de Chileense Flamingo. Zijn felle verenkleed stak sterk af tegen de omgeving op een bewolkte dag.

Foto: Bert van Broekhoven

Foto: Alex van Herwege

Roodhalsfuut

In de Braakmanhaven is een tijdje een Roodhalsfuut aanwezig geweest. Die zien we hier zelden. In de winter heeft deze fuut geen rode hals en is hij hoofdzakelijk grijs, met een iets lichtere kleur grijs bij het oor en aan de voorkant van de hals. De snavelbasis is geel.

Hij/zij is het best te bekijken met hoog water en is inmiddels het laatst gezien in bij de Zandplaat. Zie ook hier: <https://steltkluut.waarneming.nl/waarneming/view/204775489>

Overigens kun je [HIER](#) in één oogopslag zien welke zeldzame vogels er de laatste tijd in onze regio zijn waargenomen.

Vogels en vuurwerk

De aanleiding is misschien niet zo leuk, maar voor vogels is het overduidelijk wel gunstig dat er dit jaar in Nederland geen vuurwerk mag worden afgestoken. Kijk [hier](#) voor radarbeelden die laten zien wat voor effect deze jaarlijkse traditie met heeft op rustende vogels. Zal interessant zijn om de radarbeelden van dit jaar te zien.

Punt-Transect-Tellingen (PTT) voor Sovon

Door Ria van Minnen

Het PTT-project is het langst lopende monitoringproject van Sovon, en opgestart in 1978. De opzet is wel veranderd, want vroeger werd er nog meerdere keren per jaar geteld. Tegenwoordig is het een echt winterproject, met maar 1 telling, in de laatste twee weken van het jaar. Het vormt een aanvulling op de andere projecten die in deze periode lopen voor wintervogels, bijvoorbeeld de watervogeltellingen. Doel is om een goed beeld te krijgen van alle vogels die in de winter in Nederland verblijven. In de woorden van Sovon: "Het doel van PTT is vooral het monitoren van algemene soorten, niet het vaststellen van zeldzaamheden of het dekkend tellen van populaties."

Een van de trends die men zo heeft kunnen vastleggen is bijvoorbeeld de verdwijning van de Bonte Kraai. In de jaren 50 overwinterden er bij ons nog zo'n 100.000 exemplaren van deze soort, maar tegenwoordig moet je ze met een lichtje zoeken en zijn het er landelijk nog maar enkele tientallen.

In december 2019 waren de gevolgen van de najaarsinvasie van Gaaien goed te merken. Daarvan werden er bij de PTT-tellingen maar liefst 44% meer geteld dan het jaar ervoor. Best een indrukwekkend aantal: 80.000 extra Gaaien ten opzichte van 2018!

Op basis van de PTT-tellingen is men ook in staat om grondige analyses te doen naar bijvoorbeeld het effect van klimaatverandering op overwinterende vogels.

Foto: Ria van Minnen

Het telprotocol is eenvoudig: op 20 vaste locaties binnen een route 5 minuten alle vogels tellen, ook overvliegende vogels. In Oost-Zeeuws-Vlaanderen zijn al diverse routes in gebruik door verschillende tellers, maar in overleg met de mensen van Sovon kun je ook zelf een route aanmaken. Ze noemen het zelf het fietsrondje voor de wetenschap en zo is het ook: lekker buiten bezig zijn, van vogels genieten en zo bruikbare gegevens aanleveren.

Ik heb sinds vorige winter met veel hulp van Bert van Broekhoven een route opgepakt rond Canisvliet en de Autrichepolder en heb daarnaast inmiddels al twee keer de route meegefietst die Bert rond Philippine op zich heeft genomen. Alles bij elkaar een aardig eindje fietsen vanuit Terneuzen. Handig getimed project dus om meteen wat decembercalorieën te verbranden 😊 Als je een eigen route maakt, is de afstand wel iets om rekening mee te houden: de route zelf maak je het beste niet veel langer dan 20 kilometer. Ook als je de auto route met de auto aflegt is dat alleen maar handig.

Dit jaar zagen we dit mooie groepje Patrijzen op een akker aan de Eversdam tussen Westdorpe en Zuiddorpe.

Foto: Bert van Broekhoven

Akkerrandtellingen

Door Marian Sponselee

Tijdens de afgelopen akkerrandtelling sprongen de mooie groepen ringmussen in het oog. In januari starten de laatste akkerrandtellingen van deze telperiode. De tellers kiezen hiervoor een mooie dag ergens in januari of februari om te zien hoeveel vogels er gebruik maken van de randen in de winter. Mocht er sneeuw liggen nadat je al geteld hebt doe dan een extra rondje, want bijvoorbeeld patrijzen zijn dan extra goed te zien. Wil je een keer mee op zo'n telling neem dan contact op met één van de tellers of via vogelwerkgroep@steltkluut.nl

Voor de tellers heb ik goed nieuws, we zijn in overleg om over te stappen op een ander invoerportaal, waarschijnlijk MAS tellingen in AVI-map. Samen met de tellers van het Duumpje, vwgen Walcheren en de Bevelanden hopen dat dit door kan gaan, zodat het invoeren een stuk eenvoudiger wordt en minder frustratie oplevert.

Ganzen met halsband

Door Christine Lombaerts

Voor de 3de dag op rij is 7PF weer aan het foerageren op bietenresten, in het veld, achter onze tuin.

Vandaag is hij wat rustiger, haalt hij niet brutaal uit naar zijn soortgenoten, de groep is ook sterk uitgedund, de meeste grauwe ganzen zijn uitgeweken naar een volgend veld, dicht bij een perenboomgaard, zoekend naar schutting tegen de gure wind.

Eén gans blijft geduldig bij hem, waakzaam, terwijl hij krachtig de zware poldergrond doorzoekt. Zouden ze bij elkaar horen?

Het is nu ongeveer een maand geleden dat ik voor de eerste keer een gans zag met halsband. Spannend! Met hulp van Marian en Wally ontdekte ik hun fascinerende levensloop. Eentje vormt een koppel met een ander exemplaar. Ze worden al 2 jaar telkens samen gezien en hebben nu 4 jongen mee. De andere, geringd als juveniel, ondertussen 3 jaar oud, heeft vroeger overwinterd in de Champagne- Ardennes. Nog een andere verkoos Noord-Nederland.

Tot nu toe heb ik al 8 ganzen met halsband ontcijferd, goed voor 18 waarnemingen. Na de wintermaanden keren ze allemaal terug naar hun geboorteland Zweden, waar ze geringd zijn in de provincie Gavleborgslan, aan de Botnische golf.

Mijn nieuwsgierigheid is aangewakkerd, nooit meer zonder verrekijker op pad! Zo zag ik ook heel toevallig die zeldzame Ross' Gans die ik eerst in mijn onwetendheid als Sneeuwgangs benoemde. Gisteren merkte ik even 3 Casarca's op tussen de Grauwe Ganzen, vandaag meende ik 2 Toendrarietganzen te onderscheiden, even buiten de grote groep grauwe.

Ik kijk al uit naar de volgende ganzentelling in januari, hopelijk valt het weer dan mee. De 5 polders rond het Verdronken Land van Saefthinghe, die tot vorig jaar door Jean Maebe en Marc Jeurissen werden geteld, fiets ik dan af, speurend naar foeragerende gasten.

In afwachting geniet ik vanuit mijn verwarmde kijkhut van de intrigerende en verrassende ganzenpopulatie.

Verrassingen

Door Afke van Dijkhuizen

Je merkt het wel aan het verhaal van Christine hierboven, het leven van een Ganzen- en Zwanenteller kent veel verrassingen. Je moet een beetje geluk hebben, je ogen goed open houden en soms ook een beetje meer de tijd nemen, dan kun je leuke dingen meemaken. En hoe vaker je op pad gaat hoe groter de kans om iets moois te zien!

Ingrid en ik kwamen tijdens de november ronde van de ganzen tellingen deze vreemde vogel tegen. Nooit eerder gezien of van gehoord, blijkt een Zwaangans (ook wel Chinese Knobbelgans) te zijn. Zat net naast een groepje Grauwe Ganzen. Is een exoot, waarvan er een heel beperkt aantal in Nederland zijn.

Foto: Afke van Dijkhuizen

De verwarring bij Christine tussen de Ross' Gans en Sneeuwgans vind ik niet zo gek. Zo op het eerste gezicht is het verschil niet zo duidelijk en bovendien, we moeten vaak op grote afstand de vogels bekijken. Hieronder nog eens de kenmerken bij elkaar gezet.

Sneeuwgans: helemaal wit met zwarte handpennen, roze poten en roze snavel met een zwarte snijrand.

Ross' Gans: is ook wit met zwarte vleugelpunten, poten en snavel rozerood. De snavel zonder zwarte snijrand zoals bij de Sneeuwgans maar met blauwe wratjes op de snavelbasis. De Ross' Gans is kleiner dan de Sneeuwgans maar dat is niet zo'n gemakkelijk kenmerk als je ze niet eerder gezien hebt of op grote afstand moet kijken.

Van beide soorten is er ook nog een blauwe variant of blauwe fase die zijn heel zeldzaam in Nederland. Ook zijn er hybriden bijvoorbeeld Brandgans X Sneeuwgans, dat laat ik maar even buiten dit verhaal, 't is soms al moeilijk genoeg. Hieronder links de Sneeuwgans, de zwarte snijrand is goed te zien en rechts de Ross' Gans van Christine, de snavel heeft een blauwachtige uitstraling.

Foto: waarneming.nl waarnemer Arnoud

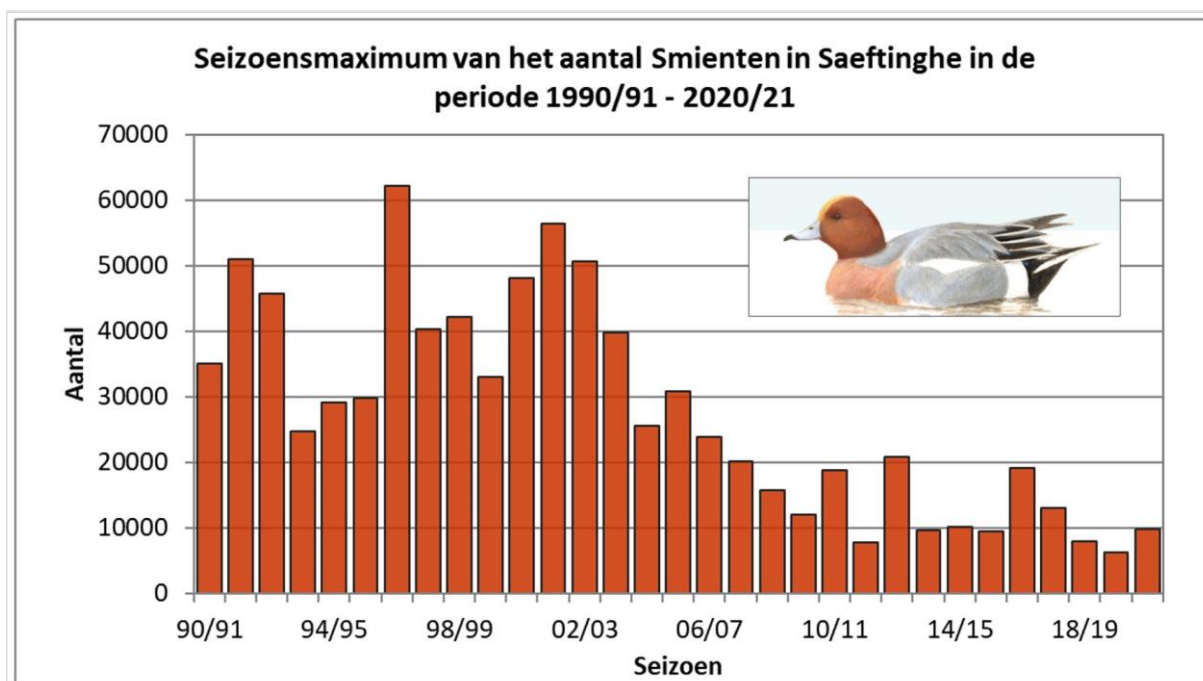

Foto: Christine Lombaerts

Vogeltellingen in Saeftinghe

Door Henk Castelijns, coördinator vogeltellingen in Saeftinghe

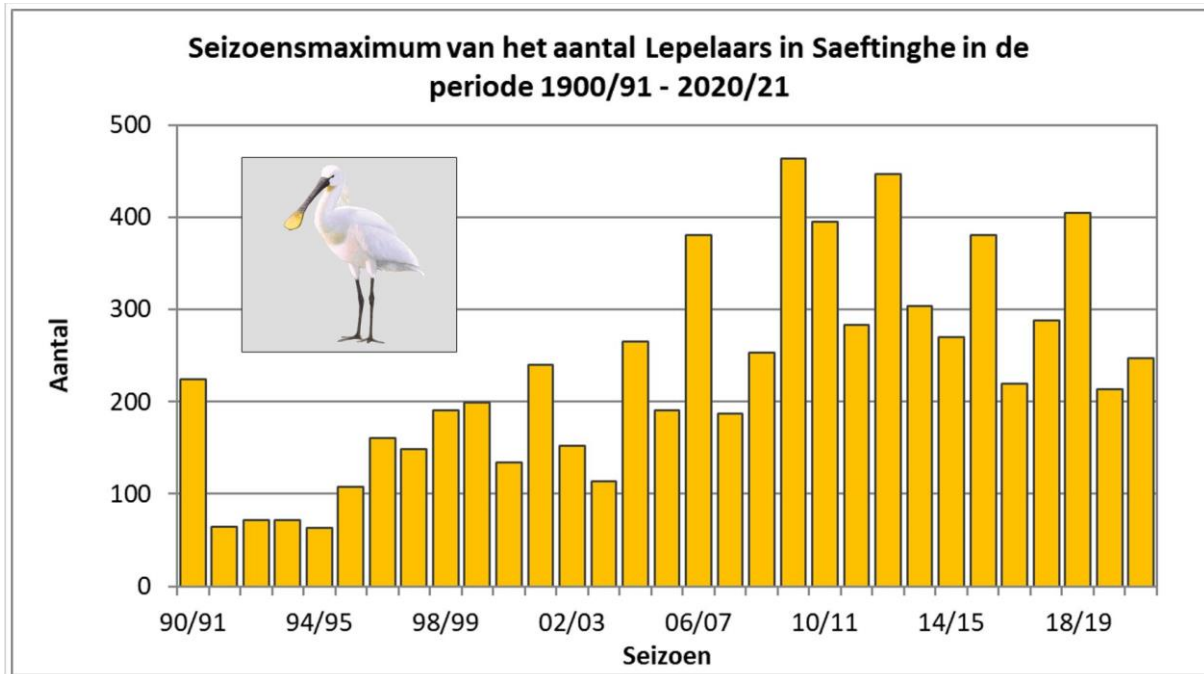
De eerste watervogeltelling in Saeftinghe door de vogelwerkgroep van de Steltkluut was op 20 oktober 1990. Huub Bun, Jean Maebe, Adrie van de Wiel, Theo van de Wiel, Juliën van Hooye en ondergetekende telden 42.000 vogels, voor meer dan de helft waren het Smienten. De meest recente telling is van 6 december 2020 toen werden door 14 tellers 24.000 vogels geteld, slechts een derde was Smient. In december 1990 was van de 41.000 getelde vogels bijna twee derde Smient.

Het zijn getallen uit een lange reeks van tellingen. Sinds oktober 1990 wordt er namelijk elke maand in Saeftinghe geteld. In de maanden juli tot en met april tijdens laagwater en het gehele jaar door tijdens hoogwater. Bij een hoogwatertelling ligt de nadruk op de steltlopers. Ze zoeken tijdens laagwater op het slik naar voedsel en verzamelen zich bij hoogwater op hoogwatervluchtplaatsen (hvp's in jargon). Daar zitten ze min of meer soort bij soort en kunnen dan vanaf de dijk worden geteld. Het is de gebruikelijk telmethode voor vogels aan de kust: van Waddenzee tot en met Zeeuwse Delta. Alleen bij Saeftinghe werkt dat niet omdat daar veel vogels tussen de begroeiing overtijen. Vanaf de dijk zijn ze dan niet te zien. Het gaat hierbij vooral om eenden en ganzen, die vaak zwemmend in de geulen of zittend tussen de begroeiing overtijen. Daarom is Saeftinghe – voor zover ik weet – het enige kustgebied in Nederland dat zowel tijdens hoog- als laagwater wordt geteld. De resultaten van de tellingen van de laatste seizoenen staan op <https://www.saeftinghe.eu/nl/onderzoek-beheer/vogeltellingen>.

De tellingen maken deel uit van een monitoringsprogramma in het gehele Deltagebied. Jaarlijks wordt daar over gerapporteerd, zie <https://deltamilieuprojecten.nl/rapporten/>. Wat jarenlange

monitoring kan opleveren zie je voor wat betreft Saeftinghe aan de grafieken van Smient en Lepelaar, soorten met een tegengestelde trend waarvan de oorzaak vooral buiten Saeftinghe ligt; het aantal Smienten is afgenomen omdat ze minder zuidelijk overwinteren en het aantal Lepelaars is toegenomen omdat het aantal broedparen in sterk is toegenomen.

Als je voortaan wilt deelnemen aan de Saeftinghe-tellingen, meld je dan aan bij castelijns@zeelandnet.nl en het programma wordt je toegezonden. Zomaar eens een keer aansluiten bij een telling kan ook. Zie hiervoor de agenda van de vereniging. Let dan wel op dat bij extreme weersomstandigheden een telling soms kan worden afgelast.

Tellers aan de lunch bij het Hondegat in Saetinghe op 6 december 2020

Laagwatertellingen duren 5-6 uur, tenminste al je het gebied ingaat. Er zijn vijf groepjes, waarvan er één vanaf de dijk telt. Als je het gebied ingaat, heb je een goede conditie, hoge nauwsluitende laarzen, een verrekijker en wat te eten en te drinken nodig. Een hoogwatertelling en een laagwatertelling vanaf de dijk duurt circa 3 uur. Laarzen heb je dan niet nodig en aan je conditie worden geen bijzondere eisen gesteld. Een telescoop is echter wel handig.

Monding van de IJskelder in Saefthinghe op 16 februari 2020 bij windkracht 8

Thijs Kramer-toren Groot Eiland

Door Marian Sponselee

Bij de meesten van jullie zal de kijktoren bij het Groot Eiland wel bekend zijn. Deze toren is een geschenk van de provincie ter ere van het 50-jarig bestaan van De Steltkluit, en vernoemd naar natuurbeschermer Thijs Kramer die heel veel voor de Steltkluit heeft betekend. Je hebt er een mooi uitzicht over de plassen, weilanden en de bosrand, waar altijd wel wat te zien is. Voor mensen die kleiner zijn dan 1.80 m en met een telescoop willen kijken is de toren echter een geweldige uitdaging. Statiefpoten zo plaatsen dat je er ook nog vanaf het opstapje goed bij kunt is altijd weer een heel gedoe. Dit was Rob Remmerts ook opgevallen en reden om eens te inventariseren of er behoefte was aan een aanpassing. En die is er zeker. Na overleg met het bestuur mogen we de toren wat modificeren zodat meer mensen er op een aangename manier van het uitzicht kunnen genieten. Binnenkort gaan we dus met een ploegje op pad om een en ander wat aan te passen. Wil je helpen of heb je goede, haalbare ideeën, laat het ons dan weten.

Wintervogels in beeld

Er kwamen buitengewoon veel reacties op het verzoek om foto's van wintervogels op te sturen. Hartelijk dank! Wat een pracht. Hier is alvast een kleine selectie. We hopen de overige foto's bij een andere gelegenheid te kunnen laten zien.... Genieten maar!

Sneuwgors. Foto: Luc Bekaert

Strandleuwerik. Foto: Marc van Bunderen

Velduil. Foto: Marc van Bunderen

Blauwe Kiekendief man. Foto: Marc van Bunderen

Koperwiek. Foto: Marc van Bunderen

Geelgors. Foto: Henk Nijskens

Goudhaantje. Foto: Carola André

Kramsvogel. Foto: Carola André

Brilduiker man. Foto: Luc Bekaert

Nonnetjes. Foto: Henk Nijskens

Pestvogel. Foto: Bert van Broekhoven

Sijsje. Foto: Bert van Broekhoven

Smelleken. Foto: Marian Sponselee